

**Az első bécsi
lábbeli-gyár
„im österreichischen Hof“**

ajánlja nagyszerűleg rendezett raktárát mindenemű lábbeliből nők, férfiak és gyermekek számára, a legújabb bécsi és párisi alak szerint készítve. A megrendelések a méretek hosszúsága, vagy egy alkalmas lábbelivel együtt, **Abeles Henrikhez Fleischmarkt Nr. 2** Bécsbe intézendők, a hol a megbízások postai útjánát mellett pontosan eszközöltetnek.

Női-lábbelik:	1 pár dno barsony, vagy brünell topánka füzőre . . . 1 ft. 90	1 pár dno ruganybetéttel . . . 2 „ 20	1 „ börtopánka füzőre . . . 2 „ 45	1 „ „ ruganybetéttel . . . 2 „ 45	1 „ kesztyűbőr-topánka, lakbőrborítással és ruganybetéttel . . . 3 „ 60	1 „ bársony vagy börtopánka prémel bellevé és beszegbe . . . 3 „ 20	1 „ ugyanszerű, de lakbőrrel körül beszegve, s rímás-talpu . . . 4 „ 10	1 „ salonczipő brünnelből v. borból feldiszítve . . . 2 „ 80	1 „ brünnel szivformára ruganybetéttel és rózsával 3 „ 20	1 „ bál topán fekete v. fehér 1 „ 80	1 „ kényelmes czipő 80 krtól 2 „ 40	1 „ gumi-czipő 1 főtől . . . 1 „ 20											
Fü- és leány-lábbelik:	1 pár fü-topán borjúbórból 2 ft. 80 krtól . . . 3 ftig.	1 „ dno dno dupla talpra 3 ft. 50 krig.	1 „ dno lakbórból 1 ft. 40 krtól 4 ftig.	1 „ leány-topán, brünnelből, barsony-és borból 1 ft. 50 krtól 3 ft. 50 krig.	1 „ dno lak- v. színes borból feldiszítve 2 főtől 3 ft. 80 krig.	1 „ legújabb magas lábkra-topán gombokkal 2 főtől 4 ftig.	Férfi-lábbelik:	1 pár bőrfűző-topánka . . . 2 ft. 40	1 „ maizni borjúbőr-topán . . . 4 „ 20	1 „ „ dupla talpu . . . 4 „ 80	1 „ „ salon-laktópán . . . 4 „ 75	1 „ „ kesztyűbórból . . . 4 „ 95	1 „ vizellenes bagaria-bör-topán dupla talpra . . . 5 „ 10	1 „ dno orosz lak bagaria-dupla talpra . . . 5 „ 90	1 „ zergebőr-topán, fűzős lábakkal ajánlatik . . . 4 „ 50	1 „ borjúbőr száraz csizma, dupla talpra . . . 5 „ 80	1 „ bagaria-csizma . . . 6 „ 50	1 „ bagaria-férdigőző csizma . . . 7 „ 80	1 „ gumi czipő 1 ft. 40 krtól 1 „ 80	1 „ kényelmes czipő 90 krtól 1 „ 80	1 „ utazó csizma prémel bellevé 7 főtől . . . 9 „ —	1 „ utazó nemez félcizma 1 ft. 50 krtól . . . 2 „ 80	
Gyermek-lábbelik:	1 pár félczipő 60 krtól . . . 80 krig.	1 „ topánka, színes feldiszítve 1 főtől . . . 1 ft. 80 krig.	1 „ magas lábkra-topánka gombokkal 1 ft. 50 krtól . . . 2 ft. 50 krig.																				

Gyártmányaim szilárdsága és izletes elkészítése által szerzett tetemes forgalom folytán gyáramat nagymennyiségű anyagokkal rendeztem be, úgy annyira, hogy oly helyzetben vagyok, miszerint valóban szilárd és szépen dolgozott árukat arányosul megvásárolni képes vagyok, melyek az arányosul megvásárolhatók. A nagyban vevők különös elengedésben részesülnek. A kevélt tiroli nemez-lábbeli és uti-csizmák gyári raktárának részletes árjegyzékét természetesen küldök. 750 (3-3)

HARTLEBEN A. kiadásában
legújabb megjelent érdekes

irodalmi ujdonságok!!

Alulírt könyvkereskedésben, valamint minden más könyvtárban kapható:

Magyar eredeti regénytár 3 — 6. kötet.

Tartalma:

ELADÓ LEÁNYOK.

Társadalmi regény 4 kötetben.

Írta **VADNAI KÁROLY.**

Ára a négy kötetnek csinos borítékba fűzve 3 forint 50 krajczár ausztr. érték.

Az olvasótár 136—140-ik füzeté.

Tartalma:

EGY ÖRÜLT SZERELMEI.

Írta **Xavier de Montepin.** Fordította **Agai Adolf.**

Két kötet.

Ára 1 forint 25 krajczár ausztriai értékben.

Bolond Miska naptára 1865. évre.

Számos eredeti fametszettel.

Ára képes borítékba fűzve 80 krajczár ausztriai értékben.

Kiért ürítsük e pohárt?

Felkészítések (Toastok) gyűjteménye.

Csinos képes borítékba fűzve ára 60 kr. Postán bérmentesen küldve 70 kr.

HARTLEBEN és TÁRSAI.

764 (1-2) Könyvkereskedők Pesten, váci-utca 17-ik szám alatt.

GRIMAULT és TÁRSA
gyógyszerészek

növény-matico-injectiója s matico-tokocskái

Párisban, 7, rue de la Feuillade.

Ezen legújabb gyógyító szer, mely a gonorrhoeák gyors és sikeres gyógyítására, anélkül, hogy stricturákat, vagy a belső részekben gyuladásokat okozna, a matico-perui faleveleiből van készítve. Dr. Ricord a párisi orvosok legnagyobb része, mióta ezen gyógyító-szer feltaláltatott, minden egyéb ilyenemű szereket mellőznek. A belsővel a betegség közvetlen kezdetével alkalmaztatik, a tokocskák minden rögzített s elővált esetekben, melyek a copahú s kubébamag s más egyéb erőzes alapokra készített belsővel-ekre távozni nem akartak, véletlenek használatba. — Raktárak: Németország nevezetesen városai minden gyógyszerárában.

Magyarországra nézve a főraktárak Pesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél a király-utczában 7-ik sz. a. 656 (8-24)

Ezerszeresen megpróbált s czélszerűség tekintetéből a legjobbnak elismert

KÉMÉNY-FEDÉLZETEK,

kerék s négyoszloptűk, melyek alkalmazásával a füst nyomtalanul eltűnik. Egy darab ára 10 forint.

Hordozható s vízzel legmentesen zárólt szoba-ürszékek. darabja 5 főtől 15 ftig.

Készületek, melyek minden árnyékszékre alkalmazhatók s a légvonalat és bűzt tökéletesen eltávolítják, darabja 10 ft.

A pakolásához megkivántató ládként darabonként 1 ft. számítottatik.

MIKSITS KÁROLY, bádogos-mester.

RAKTARA: rózsá-téren 2-ik szám alatt Pesten. 722 (6-6)

Mindennemű

divatárak, butorszövetek, szőnyegek- és függönyökkel

dúsan berendezett raktárunkat, ugyszintén nagy választékban levő bel- és külföldi

papir-kárpitokat (Tapeten)

ajánljuk gyári áron a tisztelt czimű közönség figyelmébe.

Fischer J. L. és fiai.

Pesten, bécsi-utca 2-ik sz. a.

737 (4-6)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztav. — Nyomatja Landerer és Heckenast, egyetem-utca 4. szám alatt Pesten, 1864

37-ik szám. Tizenegyedik évfolyam.

Vasárnapi Ujság.

Pest, szeptember 11-én 1864.

Előfizetési feltételek 1864-dik évre:
 A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. Fél évre 5 ft.
 Csopán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csopán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokkhoz illelőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyezer használt petít sor ára, vagy annak helye, egyszeri igazításnál 10 krba; háromszor- vagy többszöri igazításnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalkunk számára hirdetések elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstejn és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto Molten és Jaeger könyvtárosoké; Bécsben: Oppelk Alajos, — és Pesten: a Kertész-gazdasági ügynök és József, 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden igazítás után 30 ujkr.

Hazai iparviszonyaink fejletlensége okozza, hogy lapunk ezen rovatában is aránylag ritkábban emlékezhetünk oly férfiakról, kik nálunk az ipar, különösen a gyáripar terén vívtak ki maguknak tiszteltre méltó nevet és közbecsülést. Azonban mégis volt már több izben alkalmunk e részben is örvendetes jelenségek, kitünő szakférfiak ismertetését közölhetni. Az utóbbiak között az első helyek egyikét foglalja el azon férfi, kit mai képinkben mutatunk be, mint a hazai vasiparnak egyik legértelmesebb s legerélyesebb előmozdítóját.

Volny József is régen figyelemmel kísérte, s csakhamar a Bártfa melletti máriavölgyi vasgyárának vezetésével bizta meg. S e munkás szellem egyszerű folyamba jövőn, nem soká maradtatott kivívott sikerével együtt észrevétlen. Már 1852-ben Gömörbe, a betleri vasolvaszdák igazgatására hivatott meg, hol gr. Nádasdy hanyatlásnak indult s hitelvesztett vasgyárát 4 év alatt a virágzásnak rég nem tapasztalt fokára emelte. A gyár sok czéltalan épületét hasznosokká alakította; a vastermékek számára kereskedési biztos összeköttetéseket

mai napig működve, e nagy egyesület vasiparának magasra emelése által országos hatásává vált. A rimamurányi vasmű-egyesület a Gömör, Borsod- és Nógrádmegyében birtokos három testületből — az Unio-, Coalitio- s Ozdi hengergyári vasmű-egyesület összeolvadásából alakult. Most 160 részvényes birtokosa, mintegy 60, az özevgy s gyermekekre nézve egyaránt érvényes nyugdíjal ellátót tisztje van. Birtokához tartozik négy olvaszda, háromor, két közsénnel dolgozó hengergyár, — 30,000 hold erdő, sok helységben jelentékeny földesuri birtok s gazdag vaskő telepek. — Évi termelése mintegy 200,000 mázsa nyers, 100,000 mázsa kovácsolt s hengerelt vas.

E nagy egyesület sehogy sem ment előre s igen nehézkes mozgásban volt nyolcz évvel ezelőtt. Volny József fáradhatlan munkássága s sokoldalú képzettsége emelte ki a pangásból. — A bányamivelés és vasgyártás, — czélszerű építkezések, rendezesített erdészet, szilárd pénzügyi kezelés, javított közlekedési utak és kereskedési terjedt összeköttetések által — oly szilárd tévé az egyesület ügyeit, hogy azok valóban az európai vasipar mai színvonaláig emelkedtek s az egyesület terjedt birtokában ma mindenhol s minden nembem haladás, szépítés, és hasznosság tűnik fel.

Volny József itt egészen új s nagyobb szerű vasgyárakat alkotott, kö- s gyári vasutakat varázsolt elő; a terjedelmes tiszt személyzetet szeretetre, hűségre, szorgalomra, ügyességre nevelé, a vastermelést mennyiségben megkettőz, minőségben lehető tökélyig vitte; — az egyesület szellemét magas nemzetgazdasági szempontokhoz vezérel s minden óráját feladata megoldásának szentel. — Nyolcz év óta egészségét, éltét kockáztatva, kiválólag a hazai vasiparnak él, s nemcsak a rimamurányi egyesület — e hon minden részében

VOLNY JÓZSEF.

szerezte, a vaskő-bányászatot szabályozá, a szelést rendezé, s általában mindent, különösen a könyvvezetést is egy rendezett gyári üzlet kellő színvonalára emel.

Erdményteljes betleri munkásságában kitünve, 1856-ban a rimamurányi vasmű-egyesület választá meg főfelügyelőjéül, hol

lehető tökélyig vitte; — az egyesület szellemét magas nemzetgazdasági szempontokhoz vezérel s minden óráját feladata megoldásának szentel. — Nyolcz év óta egészségét, éltét kockáztatva, kiválólag a hazai vasiparnak él, s nemcsak a rimamurányi egyesület — e hon minden részében

lakozó részvényeseinek háláját teljes mértékben kiérdemlé, hanem hazafias érzülete, becsületessége s ritka szakértelem, mely nevét az irodalomban is ismeretessé tevő, régén biztosították Volny József számára a köztisztelést.

A rimamurányi vasúti-egyesület két szép s nagyszerű henger-gyárainak: az újja alakított özdí s egészen új nádasdi gyár rajzait s leírását alább közöljük.

Tisza partján.

Éjszaka van, — de milyen éjszaka, Tán a sötétség él csak egymaga. Nem, — keletől zugó szélvész támad, Neki tartva az öreg Tiszának.

Hej reggelre sok jó vitéz arcát Borítja el örökös éj fátyla! Árpád hozza Etelének kardját... Lesz hadd-el-hadd, ha azt előlrántja. Tisza vize vérpirosá válik, Ha tovább nem, egész Csongorádig.

Tenger a had, a levegőt nyomja. Száguld a szél, Árpád hada nyomba. — Zalán bolgár királynak álmait A zugás ezertetési. „Ébredj, riadj! nagy Árpád népe itt!” Zugó szél ezt beszéli.

S kardot ragad Zalán; kinéz a tájra. Szemkőzt már csillog a hajnal fénye, Egyenest Árpád szép fegyverére. — Zalán a hajnal — jaj! — sötétnek látja.

Hol óriás zászlón aranyos s s fénylik, Árpád, s az ő törzse ott, középe-tájt van. Balra tőle látom Ungh vezérnek népit, Hemzseg a magyarság egész part hosszában. Amott Lehel fogja tágas öblü kürtjét, S belefúj; haragos mennydörgésnek hinnéd.

Félnapjárására ugyancsak meghallják. Mozdul is hangjára az egész magyarság. A Tiszán átkél; de várja a bolgár had, S mint a veszett tigris úgy reagok támad.

De hiába! mire estledik ujra, Kürtjé erős Lehel másodsor megfújja, Kézd gyilni a népség, — vége van a harcnak, Pihenit szolgák hamar magas halmot raknak.

Zalán király trónja leomlott a vérbe. Magas halom épül birtelen helyébe. Táborát út Alparon diadalmas Árpád Kelem irányában, honnét reggel szállt át.

Magas halom csucsán tűz mellett a táltos Ősi szokás szerint fehérlovat áldoz, „Isten! e szép földet a ki nekünk adta, Háládó népedre terjeszd ki ortalmaid!”

Ki a Tisza partján halad, Pihenjen meg Alpar alatt. Őseinkre emlékezzék Kik nekünk e hazát szerzék.

Hogy a Tiszán általkeltek, Kelem pusztá*) emlékeztet. Nagy Árpádra Sas helysége, Ungh meg vitéz Ungh nevére.

Tisza-Kürt**) van főbb balra, Hol megszólalt a Kürt hangja. Templom áll most táltos helyett Az alpári halom felett.

Kik itt éltek napról napra, Gondoljatok a multakra, A kiomlott sok jó vére, Szép hazánknak szerelmére!

Bolgár Emil.

A vakmerő.

Elbeszélés JÓKAI MÓRTÓL.

III. Péter czár idejében volt egy titkos társulat Szentpétervárott, melynek czíme volt: „a névtelenek.”

*) Kelem pusztá Alparal szemkőzt a Tisza tulsó partján Külső-Szolnokmegyében a maig is e nevet viseli.
**) Sas, Ugh és Kürt közegek egymással határosak K-Szolnokmegyében a Tisza mentén.

Egy Jelagin nevű orosz nemes házában jöttek össze, ki egyedül maga ismeré névszerint minden látogatóját; azok egymást nagyon ritka esetben.

Előkelő urak, hercegek, udvarhölgyek, gárdatisztek és kozák közkatonák, kereskedőlegények, zenészek és utcai énekesek; színészek, színésznők és tudósok, papok és státusfűriak, egymástól nem ismerve, szoktak itten összegyűlni; szépség, vagy ész: ez volt a jog, mely e társaságba utat nyitott akárhinek; Jelagin válogatta őket össze.

Ott mindenki tegezte egymást, s csak keresztneve volt mindenkinek: Anna, Alexandra, Katalin, Olga, Péter, Alexis, Iván. Te és te!

S mi czélna gyűltek össze? — Fesztelelni mulatni.

Kiket a társadalmi előítéletes rangkülönbség egymástól végtelen távolba vezet, egymás uraivá, szolgálivá rendelt, azok itt, széttevé minden korlátot, felkeresték egymást, hogy együtt mulassanak.

Meglehet, hogy a kivel az a közgranátos sakkot játszik, épen az a tábornok, ki száz kancsukat veretne rá holnap, ha a diszszemlén parancsa nélkül előrelépne, s kivel most versenyt vív, hogy egy parasztból hogyan csináljon királynét? S az is hihető, hogy az a szép delnő, ki egy balalaika-verő zenéjéhez hamis szövegű francia dalt énekel, egyike a császárnő udvarhölgyeinek, ki az utcán hintajából fél rubelt szokott a zenészeknek vetni; tán egy hercegnő, tán az udvarmesterné maga? — vagy még annál is több.

Az orosz társadalom színe és feneke, virága és gyökere mind összekerült Jelagin kastélyában s ott élvezte az egyenlőséget — a legszélesebb értelemben.

Csodálatos tünemény, hogy az épen Oroszországban történhetett így, a hol nemesi rangra, egyenruhára, külső pompára olyan sokat adnak, a hol az alárendelt tartozik leszállni lováról, ha előjárójával találkozik, a hol az alsóbb tiszt leveti köpönyegét, úgy üdvözli a felsőbb rangut, a hol a tábornok kezét csókol a pópának, s a főnemes arezra borul a czár előtt. Itt pedig együtt dalol, tánczol, elménczkedik, tréfát űz a kormányból; éleceket mond a főpapokra, nem fél és nem tiszteleg.

Talán épen az ellentét miatt?

A rendőrségnek számtalanszor fel volt jelentve a titkos társulat létezése; annak nem is vethetni szemére, hogy lépéseket ne tett volna a följelentések nyomán; hanem a megkezdett eljárás rendszeren elszivárgott a honokban s nem jutott eredményhez. A vizsgáló kiküldöttek nem találták meg a gyanus lényeket; vagy megtalálták, de ismét elszalasztották; a kiket tetten kapva befogták, azokat szép csendben valaki ismét kieresztette; s utoljára minden írott okmány, mely ide vonatkozott, megégett, elsikkadt; lepecsételt irattárak ládáiban csodamódon tiszta papirosá változott; s mikor végre egy nagy befolyású tisztviselő erőlyesen hozzá fogott a névtelenek ildözéséhez, azon vette észre, hogy nagy hirtelen elküldték valami fontos megbízással külföldre, a honnan sokáig nem kerülhetett vissza.

A névtelenek társulatának igen hatalmas pártfogókkal kellett birnia.

Egy ilyen szabadelvi mulatság végeztével egy fiatal kozák hetman legutoljára maradt az eltávozott vendégsereg közül s mikor egyedül volt a házi gazdával, azt mondá neki:

— Te Jelagin! Láttad azt a szép asszonyt, a kivel ma este a mazurkát táncoltam?
— Láttam. Tán neked is megtetszett?

— Azt az asszonyt nekem el kell vennem feleségül.

Jelagin nagyott titótt a kozák vállára, s a szeme közé nevetett.

— Azt ugyan, Jemelján öcsém, nem veszed el feleségül.

— De veszem; mert felfogadtam.
— De nem veszed; mert nem megy.
— Ha nem jön, viszem akarata ellen.
— Nem veheted el, mert férje van.
— Ha férje van, viszem férjestül együtt.
— Nem viheted, mert nagy palotában lakik, sok katona őrzi, és kocsin jár, fullajtárok kísérik.

— Elviszem őt, szent Györgyre esküszöm, palotástul, katonástul, hintóstul együtt. Jelagin gunyosan nevetett.

— Jó Jemelján. Eredj haza. Aludd ki a mámorodat. Az a szép asszony — a czárné! A hetman egy percze elszápadt, lélekzete elállt; a másik perczen szikrázó szemekkel monda Jelaginnak:

— Azért mégis — a mit mondtam, megmondtam!

Jelagin kilökte vendégét az ajtón.

Pedig Jemelján nem volt részeg; — ha csak annak a szép asszonynak a szemétől nem.

(Folytatás következik.)

Hogy fogták el a kurucok Stahremberget?

Történeti kép 1708-ból.

THALY KÁLMÁNTÓL.

A nagyemlékezetű fejedelem II. Rákóczi Ferenc idejében az érsekújvári generálisság vezetését 1708 elejétől kezdve a híres *Bottyán János* tábornok, azelőtt dunántúli hadvezér, vette át.

Alott pedig az újvári generálisság Érsekújvár fővárában kívül Nyitra, Sente, Galgóc, Csenkevár, Tapolcsány, Ugróc, Szécsény és több más kisebb várakból; az Esztergom, Komárom, Pozsony, Lipótvár császári erősségeket körülzárták, s az ausztriai és morva végekre vigyázó hadseregek fölötti parancsnokságból. Séllye, Galántha, Detrekő, Éleskő, Szomolány, Ósejte és Sasvár, ugy Nagyszombat, Modor, Baz'n, a mult évben, mikor kurucz részről gróf Eszterházy Antal vezényelt, császári kézre kerülének. A generálisság területe különben Trencséntől a bányák felé Gácsig, a Morva és Vág vizétől a Mátráig terjedt.

A császáriak főtábornoka a török háborúkból jelesül ismert gróf *Stahremberg Guido*, az 1707-iki őszi-hadjáratok befejezése után a Csallóközbe a vizek közé és az Alsó-Vág jobb partjára erődített vonalok mögé helyezte el hadait téli szállásokra, hogy a serény kurucz lovasság háborgatásaitól e fedett állásokban lehetőleg menten pihenhetnének. A Vág bal partjától kezdve az egész ország fölött a kuruczok valának az urak, sőt egy dandárjuk: O'skay Lászlóval feküdt a Vágon, Trencsén és Pöstvény között, Babocsay Ferenczé pedig Lipótvárt tartotta elzárva. A Bottyán alatt levő többi dandárok így voltak felosztva: Ebeczky Istváné a Garam mellékén és Esztergom előtt, Galánthai Balogh Istváné Nyitra és a Vág-Duna körül; Esze Tamás és Berthóthy István gyalog dandárai végre Ujvár, Nyitra, Csenkevár stb. erődök és a városok őrségét képezték.

Bottyán 1708 január elején, midőn a parancsnokságot átvéve, mint gondos vezér, azonnal sorra vizsgálta az erősségeket, először Ujvárt, azután a többieket. Majd az egyes dandárok s ostromzáró hadcsapatok fölött tartott szemlést; — így érkezett febr. 10 ke táján Nyitára, a Balogh-brigáda

mustrálása végett. E helyen tön intézkedést azon vakmerő, a maga idejében nagy hírre kapott s a külföldet is csakhamar bejárt hadi tette, melyet előadandók vagyunk.

Előbb azonban szükség egy pillantást vetnünk a tulsó félre is.

Gróf Stahremberg Guidót a császár az olaszországi hadak vezérletével bizván meg: helyette a németeket Magyarországon öcsöcse gróf *Stahremberg Miksa* tábornok volt vezénylendő. Miksa gróf — a ki mellesleg mondva, korántsem hasonlított lovagias bátyjához, hanem igen elbizott, kevély ember vala — Bécsben átvéve I. Józseftől kinevezetési okmányát, s a kincstárból temes összeg pénzét a sereg fizetésére, s azzal február elején Pozsony felé indult. Itt csak néhány napig időzék, sietni akart le a Csallóközbe s a Vág mellé a hadállomásokba, hogy a vezényletet ténylegesen átvegye. Legelőször Nagyszombatba szándékozott, mint egyik főhadiszállásra.

Pozsonyban levő jóakarói figyelmeztették őt: nagy számú kíséret nélkül egy tá podtat se menjen ki a város falai közül, mert a kuruczok, kivált mióta a nyughatatlan verü Bottyán parancsnok, bár a vizeken innen az ő népeik: németek és ráczok fekszenek, bár a Vág zajlik, — daczára a császáriak erődített vonalainak, minduntalan átesapkodnak, s beszáguldozzák a császári tábor háta mögött az egész vidéket.

Ha kisebb csapatokra bukkannak: levagdadják, rabul viszik; a hol lehet, zsákmányt ejtenek; ha pedig nagyobb csapat akad rájuk: azonnal hábat adnak, s könnyű lovaikon bámulatos sebességgel övéiknél teremnek, messze elmaradó ildözöik elől.

Miksa grófnak már a mult időkből önkán is lett volna alkalma megismerkedni ezzel a kurucz serénységgel, de mert vagy bátorságát akará fitogtatni, vagy megvitést mutatni ellensége iránt: kacagta a figyelmeztetést, s lenézőleg mondá a kuruczokról, hogy ő „*effüle lurkóltól*” mitem fél.

Ezzel február 16-án kora reggel a hadak főpénztárnokával együtt hintájába veté magát, s 20—25 német lovas kíséretében megindult Nagy Szombat felé, nagy maga-elbizakodással.

Azonban:

„Quem dies vidit veniens superbum —
Hunc dies vidit fugiens labentem.”

Bottyán tábornok Nyitán, febr. 15-én kiválasztott egy igen bátor és ügyes huszárőrmestert a Galánthai Balogh István ezredéből, hogy átküldje a Vágon Pozsony és Nagy Szombat tájára, biztos tudósításokat szerzendő a németek hadállásairól: nem mozdultak-e, nem készülnek-e újabban valamerre? *Bornemissza János* — így hitták az őrmestert — jól ismerte azon vidékeket, minthogy maga is pozsonymegyei *rétsei* fi vala, katonái is azon tájjaik, — Balogh ezrede Pozsony vármegyeiekből állván.

Midőn tehát megkapta a tábornok parancsát: *Kollinovic* szerint*) 14, *Szlaha* Ferencz alább közlendő levele szerint pedig 23—24 zászlant kurucz legényrel meg azon éjjel megindula. A Vágon s a császáriak hadvonalaiban szerencsésen átverődének. A pozsony-nagy-szombati országotban Szencz, Sárff és Boldogfalva között akkoriban valami berek, bokros liget létezett; az ott lakók tudhatják: talán még ma is meg van?

Bornemissza reggelre ezen ligetet elérvén, a csaltiban állítá föl embereit.

*) Gabr. Kollinovic Senkvicziensis *Commentarium Libri*. Kézirat a nemzeti múzeum és a magy. tud. akadémia könyvtárában. A jelen hadi tett legtöbb részletét innét merítém. T. K.

Egyezzerre valami hirtő közeledik, 20—25 főnyi vasasnémetből álló fedezettel. Bornemissza jelt ad harcukész embereinek; ezek egyszerre előrobbanván leshelyeikből, nagy tüzzel rárohannak a kíséretre, s a hintós lovak istrángjait kardjaikkal elvagdadják. A hintóban a császári hadak főgenerálisa, gróf Stahremberg Miksa ül vala, — a mit azonban a kuruczok, ekkor még, természetesen nem tudtak. A kíséret védelmezni akará magát és urát, de a kuruczok mind válogatott vitézek valának: néhány perc alatt lekasabolták őket, ötnök kivételével, a ki megadta magát; el egy sem futhatott. Bornemisszának *Fekete Mihály* nevű közharcosa maga négy németet vágott le, mint a különben labanczos érzelmű Kollinovic írja.

A hirtő ajtóhoz legelőször *Végh János* nevű köztvitéz férközött; a csata zajára Stahremberg megragadta a lövérsre készen tartott karabélyát. A mint Végh az ajtót ki akarta volna nyitni: Stahremberg kitűzelt reá, de Végh a lövés pillanatában elég ügyes vala a kitarított karabély végét kardjával annyira felütni, hogy a mellének szánt golyó kalpagját hordá keresztül, bár üstöke táján fejét is megsuroolta.

Erre Végh haragosan kirántá a kocsiból s lefegyverzé Stahremberget és a főpénztárnokot. Mig a többiek — kik közül egy *Rácz Miska* nevű, azelőtt komáromi labanczot most híres kóborló kuruczot ismerünk — a hirtő motozásához fogtak: Bornemissza, Szempezi *Lányi János*, *Mészáros Máttyás*, *Karácsony Ferencz* nevű s még néhány más kurucz a berekebe vitték foglyaikat, s elkezdék vallasni. Stahremberg tagadta kilétét; tagadták félrevitt és külön vallasott alattvalói is. Ekkor oda érkezék vérző fejével, átlótt kalpagjával Végh János, és kapott sebe miatt felüldöhten, sialmi kezdte Stahremberget, sőt sebének fájdalomdija fejében szép drága zseboráját is elvette a főgenerálislól.

Ezenközben a főpénztárnok s Miksa gróf komornyikja, kiket agyonlövésselel fenyegettek, ha meg nem vallják urok kilétét: engedének félelmöknek, s megmondák, hogy az e fogott és Végh által oly sine respectu tractált egyén senki más, mint gróf Stahremberg Maximilian, a főtábornok. A kuruczok azért megörülvén a jó szerencsének, kölcsönös megegyezéssel elhatározták, hogy megvetve életük minden veszedelmét: Stahremberget akármiként, de *keresztül viszik saját hadvonalaik* — Nyitára, Bottyánhoz. Ha kell: karddal vágnak utat maguknak, elhullanak mellette: — de mégsem bocászták ki karmaik közül.

Lovuk elég volt; saját paripaikon kívül a levagdalt németek lovai s a hintós lovak rendelkezésükre állának. A főpénztárnokot, komornyikot és őt megmaradt németet tehát fegyvertelenül felültették egy-egy vasasnémet-lóra, Stahremberg alá azonban saját könnyű magyar paripaik egyik legjobbikát adták, hogy ildöztes esetében a ló sebessége folytán katonái utól ne érhessek.

Gondolkodásra nem sok idő vala, mivel attól tarthatnak, hogy a megrohanáskor váltott lövések hallatára a szomszédfalvakból német hadak fognak érkezni, vagy valamely őrzárat vetődik erre. A kocsiból tehát a hadi pénztár tartalmának megtalált részét magukhoz vevén — mert az égszet a sietésben nem lették meg — ügetve, nyargalvást megindulának. Stahremberget közre vették; egyik oldalról egy kurucz kivont hosszu törrel, másik oldalról pedig egy másik, töltött karabélylyal lovagolt mellette. Tudtára adták: ha csak egy árva szót kiált is segélyért, ha bárminő jelt ad, — azonnal halálra.

Igy nyargalának tovább, mindenütt császári hadakkal rakott falukon át. Először Sárffore értek, onnan Német-Gurab mellett el, s a pusztá-füdümesi nemes falun keresztül, hol a házakban sok német katona dorbézolt. Inuét Vizeletrre jutának, mely faluban egy német hadnagy állomások ötven katonával. Ezen hadnagy épen elküldött volt egy leányt egy nagy kancsóra a kancsómára borért. A kuruczok az utcán találkoznak a leánnyal, a mint a bort hozná. S Bornemissza egy látszik nem volt *bornemissza*, mert a mint a teli kancsót megpillantá, kedve keredekett a jó fogásra az áldomást hevenyében meginni, — ott a császári hadak közepett.

A vakmerő csapat megállott, megállítá s kikérdezte a leányt, és az összecsoportosuló falubeli népet, — azzal ott a nyílt utcán megivák a német hadnagy borát; nemcsak, hanem vakmerőségüket, a jó italtól neki lelkesedve, még azzal akarák tetézni, hogy a hadnagyt is elfogják s magukkal vigyék. A falubeliek azonban, kiktől e tisztnek otlótét megtudták, igen kérték őket: az Istenért ne tegyék, mivel az ellenség ő rajtok áll boszut, s a hadnagy följelentéséért helységüket fölprédálja, hamuvá teszi. A kuruczok meghallgaták eszedésüket, kivágtattak Vizeletrre; szerencsésen keresztültörének a Dudvág hídja elé állított császári őrségen, a melyet szétjelvervén, villámgyorsan száguldottak tovább.

A Vág partját elérve, Farkas és Negyed között valami halászcsonakra tettek szert; ezen Stahremberggel együtt néhányan átkeltek, lovaikat a vízben a sajka után uszratván. Mikorra a csónak ismét visszavevett a többiekért, s ezek belerakodának, az ildöző császáriak zúgása már közelben hallatszik. Ugyanis a Dudvágnál szétugrasztott őrség fellármázta a hadállomások s a katonaság mindenünnen összesereglett. A hirre, hogy Stahremberget a kuruczok elfogták, egész lovas osztályok vágattak a Vág felé a magyar csapat után.

A csónak, másodsori utjában még a folyam közepéig sem ért, midőn már ötszáz német és ugyanannyi rácz lovas a víz jobb partjára érkezék. Tüzelnéi akartak a kuruczokra. Ezek azonban feltalálták magukat. Stahremberg szívének kardot szegezve, kényseríték őt, kiáltson át a tulsó partra s parancsolja a császáriaknak, hogy ne löjjenek; egyszermind őt állíták legszélről, hogy a lövéseknek leginkább ő legyen kitéve. Miksa gróf csakugyan átkialtott, vezényelvén, hogy karabélyaikat ereszszék le s ne löjjenek, hisz — ugymond — saját tábornokot életét oltanátok ki legelőbb!

Azok belátván, hogy a dolog csakugyan így áll, hajtottak a szóra. Hiába mérgeledelek, káromkodtak, aztán a csónak másodsor is a balpartra ért, szemek előtt.

Most a kuruczok mindnyájan együtt levén, ismét lóra ültek foglyaikkal, az előbbi rend szerint. De okuk volt attól tartani, hogy a németégek valahol kompokat kerit, s nagy erővel áttakarodik, utánok tör. Oly gyorsan iramodtak tehát, a mint csak bírták már kissé megriasztott lovaik. Továbbá, hogy a császáriak utjokat vesztikék: neki vágattak a sűrű nádasokban, mocsároknak, s ezek tekervényes utain, gázlón haladának sokáig, a tájat, járást jól ismervén. A zordon tálben át meg ázták fáztak, mert olykor derékig jégheideg vizekben kelle gázolniok; usztatniok.

Végre, midőn immár jó távol, biztosabban érezték magukat, s mind maguknak, mind lovaiknak pihenés kellett: valami félreeső fűzfaberkes helyen megállapodának, s tüzet raktak, hogy száritkozzanak.

Nyavalyás Stahremberg, ki az ilyen kurucz lovaglás s magyar nyergen ülést nem szokta meg, nagyon rozsul, kimerülve, megtörve érezte magát. — Mikor a tűz már javában lobogta, ő is le akart szállni lováról, vizes, fáradt tagjait melengetni, pihenetni. Ama haragos Végh János azonban, a ki sebe miatt még mindig dühös volt, odaugrott, s visszatartoztatta őt nyergében, sőt fringijára széles lapjával nagyokat csapkodott a főtábornok hátrára.

És a negédes, büszke gróf mindezt megalázva tűrni kénytelenített azoktól a lenézett „*lurkóktól*“.

„*Quem dies vidit veniens superbum:
Hunc dies vidit fugiens labentem.*“

A merész kurucz csapat végezetre szerencsésen visszaérkezett kalandos vállalatáról foglyaival Nyitrára. Képzeltető, mily nagy lón itt az öröm.

Stahremberget rabtársaival egyetemben átadták Bottyán tábornoknak, a ki azonnal futárokat indított el, egyet Kassára a fejedelemez, a másikat Bajmócra Bercsényihez, jelelvén, hogy a császári hadak fővezére kezei között van, mint rab.

Bottyán egyébiránt foglyával, mint nemesjellemű katonára, rangjához illőleg bánt. Saját lakosztályában rendelt neki szállást, saját asztalához ültette. — Sőt megérkeztekor még lakomát is csapott.

Ugyanis mindjárt portyázóiának visszatérte után fényes ebédre hívá meg Bornemiszt, mindazon közembereivel, a kik a szerencsés expedícióban résztvettek, s vitézségüket kitüntetni akarván, a mellett hogy zsoldjaikat néhány hónapra megkésztette, saját tábornoki asztalához ülteté az altiszteket és közlegényeket. A ki ismeri a magyar katonai jellemet, becsügyát, tudja, mily nagyra becsülhetők a harcosok ezen őket ért megiszteltetés. Efféle tapintatos bánásmód által nyerte meg és bírta Bottyán tábornok oly nagy mértékben a katonaság szeretetét. Az asztalnál a főhelyet maga foglalá el a kurucz generális; mellette jobb kéz felől Stahremberg, bal kéz felől Bornemisza, lejjebb a legénység. És a gőgös Stahremberg, a kiállott nagy fáradaim után — mint Kollinovic írja — hatalmasan evett ivott a kurucz közlegényekkel egy asztalnál, egy fogásból. Alig hitette volna ezt azelőtt csak egy nappal is, midőn e szegény „*lurkókat*“ annyira megvetette. Az akkori idők szokását ismervén, képzeltető, hogy a lakomán az áldomások nem hiányoztak, s természetesen Rákóczi, Bercsényi, Bottyán egészségére, s a magyar fegyverek

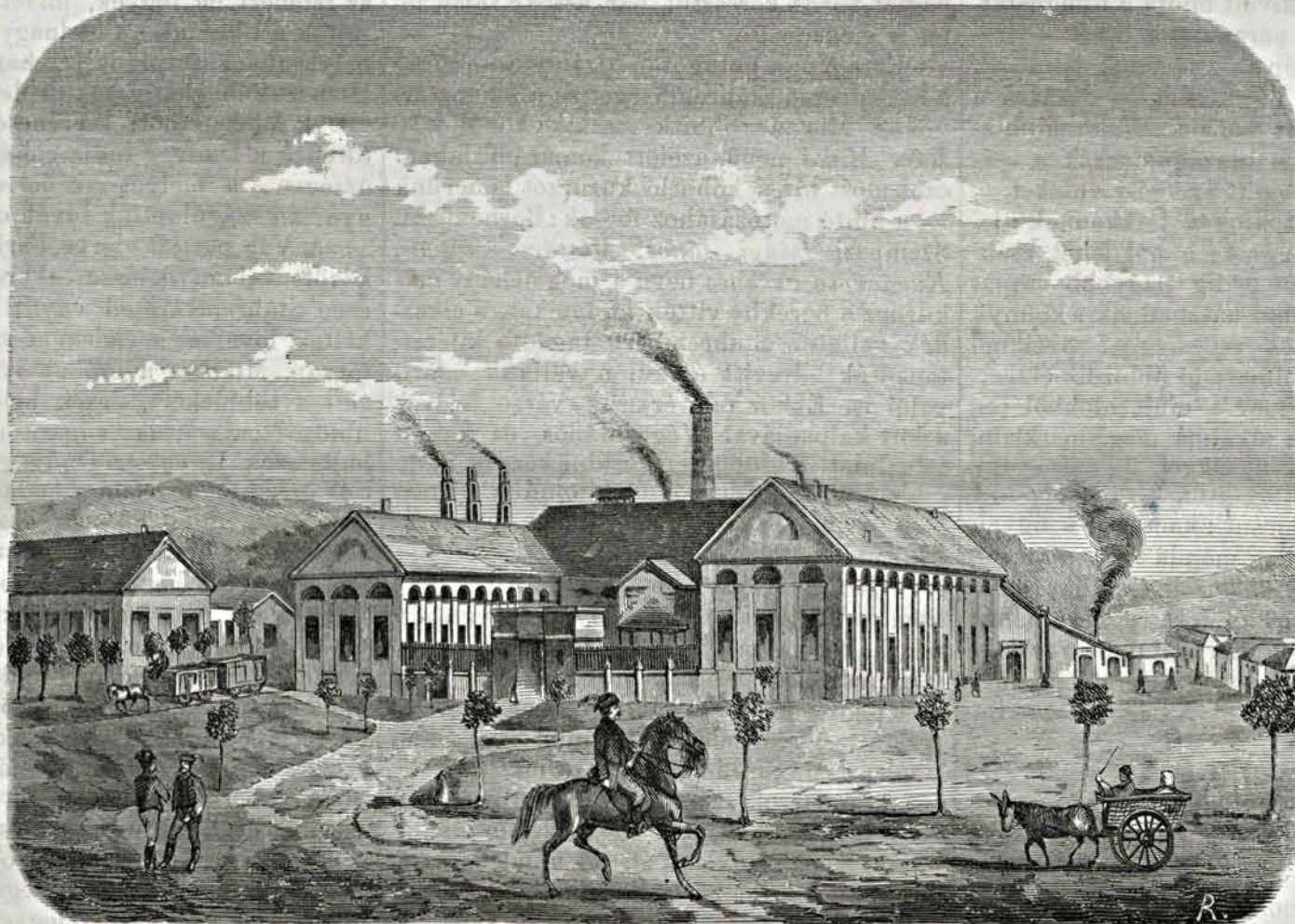
szerencséjére. Mint ivott ezekért Miksa gróf? ... az ő dolga.

Stahremberg azutánra is Bottyán asztalához volt hivatalos, mignem őt e tábornok febr. 24-én felküldé Bercsényihez Bajmócra, a hol szintén magyar előzékenységgel fogadták. A pompaszerető Bercsényiné — született gróf Csáky Krisztina — bajmóczi várában tartá ekkor fényes udvarát, s farsang ideje levén, nagyszerű táncvígalmakat ada. Ezekben a fogoly Stahremberg is részt vón, s büszkeségét most már félretéve, vagy a szép bánásmód által megszegyenyítettve, csakúgy megadja vala Bercsényinek az „*Eccellentiss Főgenerális*“ czímet, mint maguk a kuruczok. — Bajmóczi várából azután márt. 13-án Kassára küldetett a fejedelemezhez, később pedig Szepesvárott raboskodék kiszabadultáig.

Elfogatását Bottyán ezen kedélyes hangulatú levélben írá meg fogadott fiának, báró *Károlyi Sándornak*:

„Méltóságos Generális, Fiam Uram!

Köteles szolgálatom ajánlásom után,

Borsodmegyei vasgyárak: I. Az ozdi vasgyárak.

mostan ujonnan concedált commendóban kívánok mindenemű jó szerencsét Fiam Uramnak. *)

Csudálkozom rajta, hogy hogy lehet olyan feledékeny a fiam, hogy ingyen se legyen emlékeztetben nála az atyja; Dunántúl létemben nem annyira csudálkozom rajta, hogy az odaváló (túl a tiszai) occurrentiákról tudósítását Fiam Uramnak oly gyakran nem vehettem. Ha tovább is ily feledékeny léssen Fiam Uram, káptalanba kénytelenítetem recurrálnom, s Fiam Uramat denegálnom.

Irhatom új hírül: szintén béérkezésemel a Vág mellyéki postirungokban, legelső portyám is Isten kegyelméből olyan szerencsével járt, hogy Vágon túl Szencz táján Maximilian Starempreg elfogattatott, *ki is actu most ebédel velem.* — Adjon Isten édes nemzetünknek ilyen s ennél nagyobb szerencsét is!

Én tovább is az idevaló occurrentiák-

*) Károlyit a fejedelem ez időben nevezte ki erdélyi generálisá.

ról szüntelen fogom tudósítanom Fiam uramat: csakhogy a fiam is obligatóját tartsa meg. — In reliquo kívánom: levelem találja szerencsés állapottal Fiam Uramat.

Sub Dato Nitriae, die 22. Febr. Anno 1708. Fiam Uramnak kötelessen szolgáló apja
Bottyán János m. k.

„P. S. Tatár volt, nem fiam, az, ki az ő atyjáról oly hamar elfeledkezék, mint Nagyságod!

Max Storomberket *hetedmagával* hozták kezemhez, *az többit levágták*; Bécsből jött volna postán Vágon túl az hadak közé. Holnapután fölküldöm Locomtenens, Főgenerális Uruknak (Bercsényinek Bajmócra).

Ugyanezen eseményről *Szuha Ferencz* érsek-újvári főhadi biztos így ír Károlyinak febr. 29-kéről Ujvárból:

„16. praesentis 23 vagy 24 személyből álló portánk szerencsésen Vágon tul járt, az ki Szencz táján Max Stormberget Pozsonyba (helyesebben Pozsonyból) való útjában elő-

vén, guardiáját felverték, magát generálist *negyed* (helyesebben *heted*) magával elfogták, szerencsésen által is *Negyed* nél gyűttek, és bevitték Nyitrára.“

Még a vitéz Bornemisza ismét visszaterünk. — Őt Bottyán különös ajánlólevéllel látta és küldte el Rákóczihoz, méltó megjutalmaztatását a fejedelem születt kegyelmességébe hathatósan a jánlván. Bornemisza,

tábornokának e levelével Kassára ment, a hol a fejedelem őt nagy kitüntetéssel, egész udvara és a külföldi követek jelenlétében fogadta, s egyébképen is fejedelmi bőkezűséggel megajándékozván, saját képre vert nagy ezüst medályal díszíté föl.

Három esztendő múlva, miután a szathmári béke megkötöttet, Bornemisza János is leoldá fegyverét, s szülő falujába Réthére visszatért.

Innét egy izben felrándula Bécsbe és Stahremberg Miksát meglátogatta.

Ez meghívá őt ebédre, s bőven emlékezett a multakról s a nyitrai ebédéről a derék hadifal; felesége pedig a grófné, a vitézséget az ellenségben is becsülvén, száz arannyal megajándékozva bocsátá hazájába a vakmerő bajnokot.

Ime ilyen kurucz huszárok termettek ezelőtt másfélszáz évvel nagy Magyarországon.

Borsodmegyei vasgyárak.

I. Az ozdi vashenger-gyár.

Az ozdi vashenger-gyár Borsodmegye nyugati oldalán, Putnokhoz egy, Miskolcz-Egerhez egyiránt négy óra távolságra, jelenleg a rimamurányi vasmű-egyesület birtokában, egy külön részvényes társulat által 1845-ben építettet. Gőzműgyéjét soknemű kimeríthetetlen, jó vaskótelepekkel áldotta meg a gondviselés, s ez által kiválólag a nyersvas-olvasztásra hívta fel, de századok folytán kiserü volt termelése csak a mint e század elejétől az olvaszók tökélyesültek, s a kis gyárak és bányák egyesültek, lehetett nagyobb erővel és forgó tőkékkel nagyobb eredményeket elérni. De a nyersvas finomítása sok szén-anyagot kívánt, s a faszenet az olvaszókól elvonnai korszerűtlen s hátrányos lón, s ez kelté fel az akkori magyar táblabírákban azon eszmét, hogy a vasfinomítást barna közszere alapítsák, melyet a szomszéd Borsodban kimeríthetetlen kincseül helyezett el a természet.

Rombauer Tivadar testesíté meg az eszmét, s táblabírák egyesülete lón Ozd alkotója.

De egy finomító henger-gyár hasznosan csak nagyban működhetik, s milliók szükségesek forgó tőkéül, hogy a gyár áldáshozzálag felvirágozassék. — Az ozdi külön társulat hihetetlen ügyességgel s erőfeszítéssel hozá létre a gyár felépítését s a gyári munkálat megindítását. Kellő helyiségeket vett tulajdonul; kőszén-telepeket szerzett meg; cölazertű gépeket állított; s 30,000 mázsa finomított hengervas termeléséig vitte nehéz kezdő munkáját. — A hengervas elleni balvéleményt kelle megintatnia, kereskedési összeköttetések nyert. S mindez a régi magyar táblabírákműve volt, kiknek lehetnek bármely más hibáik, de az alkotás és föltartás művében s a haladasi vágyban hátrább nem álltak semmi más nemzet értelmi osztályánál.

Az 1848—49-ik év megingatta a nehéz, de jó kezdetet, s még szorosz s nagyobb egyesülés szükségé állott elő. Ozd volt a példánykép arra, hogy mit tehet az egyesített erő. Előbb Gőmör nagyobb vasolvasztó egyletei: az *Unio* és *Coalitio* egyesültek, s csakhamar Ozd is egybeforrott velök 1852-ben. S most lón a teljesen egyesült rimamurányi vasműegyesület teljessé, függetlenné, képesé a vasiparban mindent kezdeni, tökélyesíteni s a vasipar európai színvonaláig emelkedni.

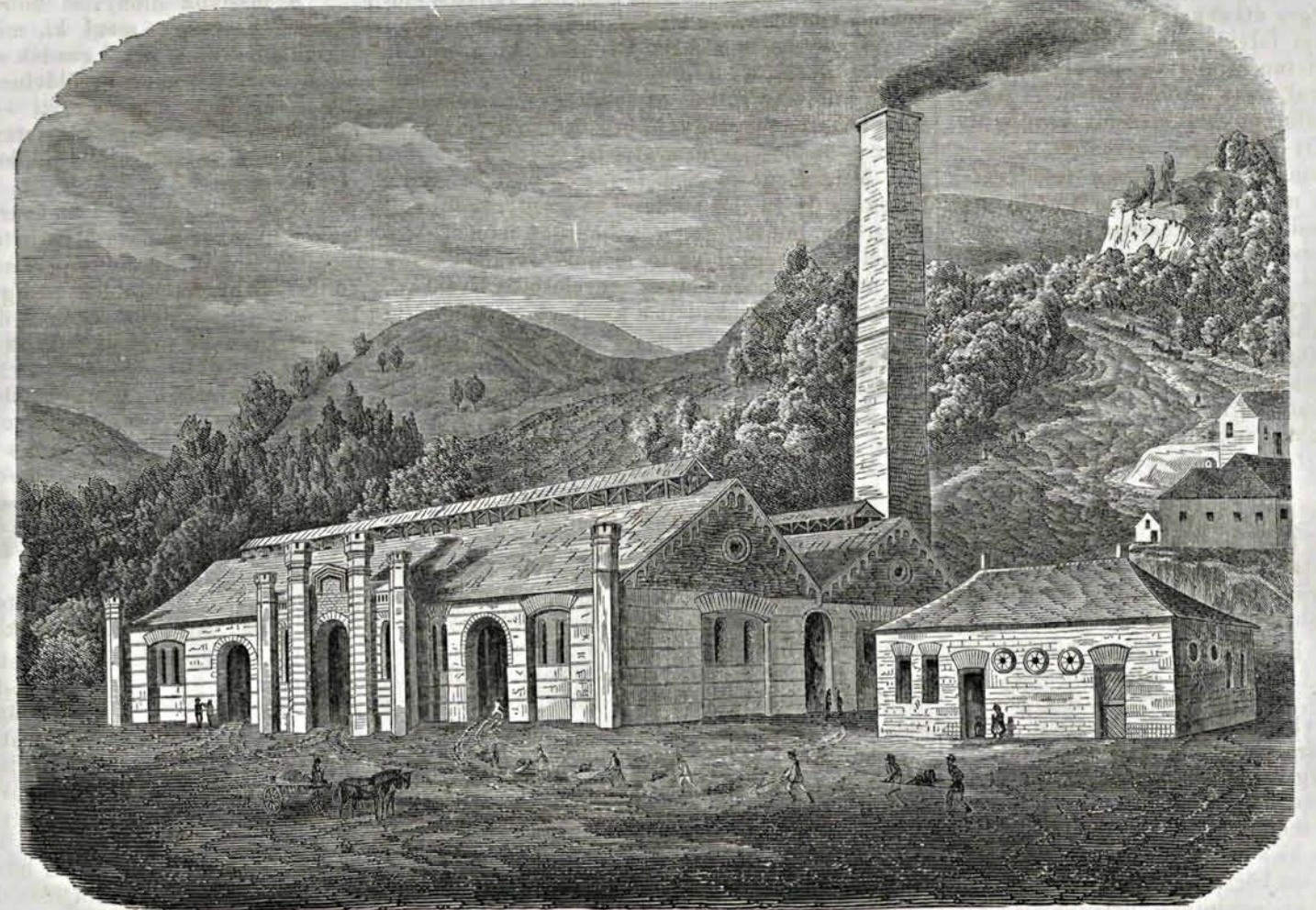
A rimamurányi nagy vasmű egyesület alap-szabályait megint táblabírák alkoták, s azok mintaképe lehetnek a legjobb s leghaladóbb ipart fejítő kormányzatnak e nemben.

Elnökövel 9 igazgatósági tag — évenként választva — három havonként egybegyűl, s igazgatja az egyesület ügyeit. Egy főtiszt az olvaszókát, egy a hengervárákat, egy a közszén-, egy a vasbányákat kezel; s kezelleti. Erdőmestere, tisztartója, ügyésze, jegyzője, mérnöke, számvevőse s három pénztárnoka, ezek sáfárjai az egyesületi vagyonnak s ezek az egyes iparágak s munkálatok vezetői s őrei. Az összes egyesületi működés a főfelügyelőben összpontosul s mind-ezek az egyesület 160 birtokosának évenként október első hétfőjén Ozdon rendszeresen tartott

közgyűlésben adnak számot évi műveletoikről, s mindig úgy, hogy a tiszta jövedelem egy negyede vagyonszaporodásul benthagyatva, a mindig szerencsésen szaporodó évi osztalék is ez napon készpénzben fizetetik ki.

Az egyesület ezen gyűlései öröm s a haladás napjai, midőn egyszersmind közszélokra, a nevelésre, ifjak taníttatására és szakképzetésére, iskolákra, tanítóokra, gyárakra, iparra, hazai vasutakra stb. évenként tetemes áldozatok ajánltnak fel. Az egyesületnek 12 év óta mindig egyhangulag megválasztott elnöke *Fáy Gusztáv*, 8 év óta főfelügyelője *Volny József*, a magyar birodalomban — a mi a lángoló buzgalmat s eredményeket illeti — egyike az első vasgyár-tiszteknak.

S az egyetértésnek, tiszta kezelésnek, szakismereteknek s józanul szaporított forgó tőkének köszönheti a haza, hogy a Barkósz omdvölgyi falvaiban hasznos épületek állanak ott, hol 20 év előtt még csupa mocsár volt; az iskolák, csinos helyiségek s művelt nép gyarapodik, a hol 20 év előtt a barkó a garast sem ismeré s idegen embert évig sem látott rejtett völgyében. Ozd nagy-szerű iparteleppé lón, hol száz család a közszén-bányászattól él, százak gyári munkások, ezek fuvarozók. Jó utak készültek, hol járnai nem lehetett, s vasut hozza a bányákból a barna szenet a hengergyárba, hol 60,000 mázsan felül oly hen-

Borsodmegyei vasgyárak: II. A nádasdi vashenger-gyár.

gerelt finom vas termeltetik, mely minden igényeknek korszerűen megfelel.

S mindezt teljesen hazai szellem s hazai erők alkoták. Az egyesület évi mérlegét sem deficitek, sem terhek nem árnyékolják be. El lehet mondani, hogy ez tisztán magyar mű, s a magyar önkormányzás eredménye, még pedig az iparnak nálunk soknemű idegen viszonyok által korlátozt mezején.

II. A nádasdi vashenger-gyár.

Ozd tere a vasmű-egyesület előhaladásának szük lón, s Volny József, az egyesület főfelügyelője munkásságának még egy hengergyár kelle. Az ozdi völgyben, Ozdtól délnek két mérföld távolságra helyzet, s jeles barna közszén-telpekben gazdag Nádasd helység egy kopár zugát szemel ki egy új vashenger-gyár helyeül. 1862-ben Fűredre nem üdülni ment, de esandben kirajzolnai a tervet, épületeket s gépsorozatot. Azon év közgyűlése elfogadá a tervet, s egy rövid év alatt a nádasdi zug árka kiagyentlve, elhagyottsága népesülve, nagyszerű gyár-épületek felállitva s munkásságba hozva lőnek.

Bányai vasut, közlekedési kőutak, tisztai lakok, munkások épületei év alatt varázsoztattak elő. A főgyári épület, melylyel a magas kémény van összeköttetésben, egy fedél alatt félhold terjedékű, s alapon újból építetve, az új

gyári telep minden részével rendszeres összeköttetésben áll; a jelenlegi gyári építészet színvonalán csinoság, szilárdág jellemzik. Vastermelésé kivált a legfinomabb vasemlekre van irányozva, s egyelőre 30,000 mázsa mennyiségre. A legjobb sikert kívánjuk ez új hazai iparvállalatnak is.

A szőlőtöke és a bor, mint ital a különféle nemzeteknél.

(Folytatás.)

Vége még csak azt emlitjük meg, hogy az ígérlet földén természet bor, nevezetesen a byblói, osudálakra méltó kellemes zamatanál fogva az ókorban nagy hírnévre kapott, és a mint Herodot írja, nagy mennyiségben szállított szót, nevezetesen Egyiptomba.

Mindenki előtt ismeretes azon átom, melyet József a Faraó által börtönbe vettett pohárnok kívánatára megfejtett. „En azt áldomtam — mondá a kegyesített pohárnok — hogy előttem állott egy szőlőtő, melyen három menyige volt, kizöldült, növekedett, virágzott és a szőlőfürtök megérték; én Faraó poharát tartván kezemben, a szőlőszemeket belefacsartam és a poharat Faraónak nyujtottam?“

Ezen egyetlen helyet érinti Plutarch is, ki azt állítja, hogy az egyiptomiak Pammethich előtt, a ki a Nilusvölgyet a hellenek előtt megnyitotta, a bort sem nem ismerték, sem nem itták.

De eltekintve ezen átomtól és száz meg száz görög és római íróktól, kik az egyiptomi boraszatról szólnak, biztosan állíthatjuk, hogy a szőlőszet a Faraók országbán különös gondnal műveltetett. Az ókor dispalotái romjain számos jó karban megmaradt festményeket és faragványműveket látunk, melyek a Nil folyam körül

ősi lakosok magánéletéről felette kimerítő adatokat nyujtanak az utolsó kézmivestől egészen a királyi családig.

Gondos és szorgalmas szakértő tudósok ezen festményeket következetes rendben többszörözve lenyomatván, az által a hazájukhoz kötött tanulni vágyó fiatalágnak kedves alkalmat nyujtanak, hogy a történet színhelyéről mintéget ötezer év óta eltűnt nép műveltségi állása és életmódjáról magának kellő tudomást szerezni képes legyen.

Ezen képekben az egyiptomiak szőlőszetét is tökéletes minőségében szemléltetjük. Itt szőlőveszőket ültetnek, amott a nyással foglalkoznak. Egy másik képen gyermekeket látunk, kik a torkos madarakat az érett szőlőfürtökről elreztentik; egy negyedik képen szüretelő vinezellereket látunk. Sok szőlővesző karókhöz kötetik, mig mások lugoosokra, és a paloták falaira futnak fel. Ily szőlőültetvények nagy kertek közepén sokszor fordulnak elő; s a kisajtoláshoz szükséges szerek nem ritkán díszesen költségtímélés nélkül készitve, festett állapotban fordulnak elő.

A szőlőfürtöket leggyakrabban emberek tapodják ki lábbal, de sajátágos szerkezetű bor-sajtókra is akadunk. Igy néha a szőlőfürtöket zsákba téve, úgy facsarták ki, mint nálunk ma-inap a mosott ruhát.

Vége látjuk egy képen, miként töltetik a kisajtott must korsókba és tétetik el az éléskama-

TÁRHÁZ.

A Kőlesey-ünnepély Szatmáron, szeptember 25-én.

I. Meghívás.

Kőlesey szobra a hon, — közelebről pedig Szatmár megye lelkes fia, s leányai kegyeleles fillérein Gerenday Antal pesti márványkő gyárában elkészült, s rendeltetésre helyére nagy részben már le is szállított.

Az alap a nagypiacz-téren a megyeház előtt letéteztet s biztos a remény, hogy néhány nap multával már hirdetni fogja a felállított szobor, hogy hazánk nagy fia Kőlesey Ferencz érdeme örökítésére a hála elismerés, és tisztelet áldozata, ha késett is — de nem maradt el.

A leleplezési ünnep szeptember 25-re van határozva. — Az ünnep programja ki van adva. Nincs egyéb hátra, mint az, hogy e nevezetes ünnep nagy napja adattassék tudtára a hazának, — hívások meg réa a haza minden polgára, — különösen pedig azok, kikre örökségül van hagyva a nagy férfi emlékének őrzése, a nagy reményű ifjuság; — azon buzgó hazafiak, honleányok, kiknek kegyeleles fillérei alapján emeltetett a leleplezésü egyeztető szobor. Én tehát e szent kötelességet a midőn hazafiai örömmel, s teljes készséggel teljesítem, s az illetékes felkérés tisztelettel meghívom, — egyszerűs mind forró köszönetem nyilvánítását csatolom azon buzgó hazafiaknak s honleányoknak, kik e szobor felállításához a legnemesebb segélyadással járulni szivesek voltak. — Szatmár, sept. 2-án, 1864. Gyene Károly, mint megbízott ügykezelő.

II. Az ünnepély rendje.

- Sept. 25-én reggeli 10 órakor kezdődik a leleplezési ünnepély a nagy piacson felállított szobor előtt, ágyulások mellett;
- a) az ünnepélyt a dalárda nyitja meg az ismeretes néphymnussal;
- b) ezt követik a szónoklatok, dalárdai énekek;
- c) zárbeszéd, s dalárdai vég-ének;
- d) a közönség szótosszása alatt az ágyuk szólnak, s zenekar működik;
- e) az ünnepély végével a társas ebéd a zöldfa vendéglőben;
- f) délután népiünnepély a sétátéren;
- g) este 7 órakor a műkedvelők által színelőadás, s Kőlesey megkoszorúzása a muzsák által;
- h) színház alatt a nagy piac kivilágítása, ki-jövetelkor pedig a kivilágított szobor előtt szónoklat, és a zenekar működése.*

Irodalom és művészet.

** (Megjelent színművek.) A Heckenast Gusztáv által kiadott s Toldy István által szerkesztett „Nemzeti színház“ című vállalat VI-ik füzeté is megjelent, két színművet tartalmazva. Egyik Berzics Árpádnak a nemzeti színházban nagy tetszéssel fogadott „Ádám s Éva“ című kis vig-játéka; másik a „Chassé Croisé“ című, francia-ából fordított vígjáték. E színműtár minden egyes füzetének ára külön 80 kr.

** (Saját alatti művek.) Toldy István ifju novellairótól „A nőkről a nőknek“ című munka van sajtó alatt, s e hó végén már meg is fog jelenni Emich Gusztávnál. — Szombathelyen pedig „A hon árvái“ című útleírás jelenik meg; írta Szathmári Emil. A munka első része okt. 15-én, második része jan. 1-én lesz kapható. Kiadója Bertalanffy Imre nyomdatulajdonos; ára 1 ft. lesz.

** (A jövő évre ismét három új naptár) jelent meg. Egyik a „Krinolin naptár“, humorisztikus tartalommal és sok képpel. Szerkeszték Kódvágó és Sánta Ördög. Kiadta Emich Gusztáv. Ára 80 kr. — Másik az „Iparosok naptára“, Szerkesztésé kiadta Ballagi Károly Nagy-Kőrösön. Ára 25 kr. — Harmadik a „Remény naptár“, mely Girokuty szerkesztése mellett Eggenberger kiadásában jelent meg. E nagy naptár idej folyamánának tartalma elég változatos, nagy számu képei többnyire sikerültek. Költemények és beszélek ismert íróktól vannak benne. Ezt közelebről elhunyt jelesünk Szalay László, Fáy András, Hajnik Pál stb. és néhány külföldi nevezetesség, mint Thiers, Eugenia oszászárni életjárja és arczképe követik; továbbá Iszó „Rézszeg pór“ című új szobrának rajza. Az ismeretterjesztő és közhasznu rovat is bőven képviselve van. Ára 1 ft.

*) A hazai lapok kértnek e sorok átvételére.

** (A görög hitregetán) kézikönyve jelent meg Emich Gusztáv kiadásában. Írta Stoll H. Vilmos, fordította L. S. A csinos kiállítású könyv 30 ábrát is foglal magában. Ára 2 ft.

** (Uj zeneművek.) Rózsavölgyi és társa műkereskedésében újabb a következő két zenemű jelent meg: 1) „Les Georgiennes“ operette négyese Pischingertől; — 2) „Faust négyes“, zongorára szerz. Ellenbogen Adolf. Mindegyiknek ára külön 60 kr.

** (Két egyházi beszéd) jelent meg közelebb Ipolyi-Stummer Arnold egri kanonoktól; az egyik, melyet Bécsben, szent-István első apostoli magyar király nemzeti ünnepén mondott, a másik, melyet a Szent-László-társulat ünnepén f. évi július hó 3-án az egri főgyűlésben tartott. E beszéd a Szent-László-társulat egyr. osztálya adta ki, s tagjai között fogja szétosztani.

** (A pápák története) című munka fog megjelenni a napokban az egri érceki lyeumi könyvnyomdában, francziából fordítva. A mű 24 füzettel fog állani, melyeknek mindegyike külön is önálló munkát képez.

— (Ertesítés.) Szerelemléi Samu tudatja mindazokkal, kik a „Krisztus követése“ című s általa közrebocsátandó munkára szives megrendeléseket tettek, hogy e mű aug. 31-én, az ígért határidőre megjeljen, oly csinos kiállítással, mely Bába nyomdájának becsületére válik, s hogy mihelyt a tetemes könyvkötői munkálatok befejezve lesznek, (mintegy két hét mulva), a szétküldözés azonnal megtörténik. Miután azonban a t. cz. közönség részvéte e kiadó előleges számítását jóval túlhaladja s a megrendeléseknek, (melyek még folyvást érkeznek s általa e hó végéig H. M.-Vásárhelyen a régi feltételek mellett el is fogadtatnak), az 1200 példányban nyomott első kiadással eleget nem tehet, némi időhaladékkért eszedzik, mialatt t. i. a második kiadás elkészülend, melynek példányaival aztán a véghatáridőtől elkésett megrendeléseket is mielőbb fedezni fogja.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet most a nemzeti muzeumban őriznek. Károly főg. oldalán jobbra a nádori család, balról Széchenyi István, a hid eszméjének teremtője, mögötte és előtte az ország primása, országgyűlés és főpapok. A kép előterét hazánk jelesebb alkotott nagy közönség foglalja el, s alig van ama kor főbb szereplői közül, kik a képen a megszólalásig híven helyet ne foglalnának.

** (Barabás legújabb nagy festménye.) A magyar képzőművészeti társulat kiállításában jelenleg egy 2 öl hosszú s 9 láb magas nagy festmény vonja magára a közfigyelmet, mely Barabás találó esetje által vászonra téve a „lánczind alapkövének letételét“ ábrázolja, s nem annyira az alakok összeállítására, mint inkább azoknak nagy élethűsége által megkapó. A kép középpontján áll a nádor, jobbra tőle Károly főg, a királyi személyes, balról Sina György, az egyik főalapító, ezüst medenczébe meszet, s a pompás művészeti vakoló-kanalat tartva, melyet

Vidéken lakó kereskedők s magányzók,

kik árucikkeket pesti kereskedőknél, iparosoknál, vagy gyárosoknál megrendelni kívánnak ezt az alulírt intézet által, mely efféle bizományi ügyeket csekély költségű mellett elvállal, gyorsan s pontosan készíthetők.

Az országosan engedélyezett ügynökségi iroda,
Pest, városház-utca 1-ső szám alatt.

772 (2-3)

Elévült köhögések minden nemei ellen,

továbbá: mellfájdalmak, évekig tartó rekedtség, torok-bántalma s a tüdő elnyálkásodása ellen; a több orvosi tekintély által megpróbat s a tüdő elnyálkásodása ellen; a több orvosi tekintély által megpróbat

FEHER MELLSZÖRP

oly szer, mely mindenkor, s pedig számos esetben anélkül, hogy annak alkalmazása által a legkielegítőbb eredmények ne értek volna el, a leghathatóságnak bizonyult be. Ezen szörp első használata után feltűnőleg jótékonyan hat, s különösen gőres és számarburat ellen a legbiztosabb óvszer; a szíves s megaludt turha kiköpését előmozdítja, a torokban az ingeret csillapítja, s a legrovidebb idő alatt eltávolítja a legmakacsabb s gonosz aszkor-köhögést s a vérhanyást.

Árak a cs. kir. ausztriai államokra nézve:

1 üveg ára 4 ft., 1/2 üvegé 2 ft., 1/4 üvegé 1 ft. ezüstben, vagy annak értékeben. Postai küldéssel üvegenként 20 krral több.

Mayer G. A. W. Breslauban.

Kapható: **PESTEN: Török József** gyógyszerésznél király-utca 7. sz., és **Jezowitz M.** gyógyszerésznél.
BUDÁN: Bakaes L. udvari gyógyszerésznél. 747 (3-9)

Csak 1 forint

Mailand városa által biztosított

18 millió frank kölcsön-sorshuzása

1864-ik évi október 1-én.

Ezen kölcsön-sorsjegyek eladása minden államban törvényesen meg van engedve. A kölcsön fönyereményei: 25-ször 100.000 frank, 10-szer 50.000, 5-ször 70.000, 5-ször 60.000, 10-szer 50.000, 5-ször 45.000, 10-szer 40.000, 10-szer 10.000, 10-szer 5000, 5-ször 4000, 10-szer 3000, 1655-ször 1000, 10-szer 600, 180-szor 500, 290-szer 400, 315-ször 300, — továbbá kisebb nyereseményekben: 250, 200, 150, 100, 60, 50, 40, 48, 47, 46 stb. frank. — A kötelezvények mindgyikének legalább is 46 frankot kell nyernie. Évenként négy huzás történik, s pedig január 1-én, április 1-én, július 1-én, október 1-én. A fennérintett huzásokra eredeti sorsjegyek a legelsőbb árcét ajánlatnak.

Egy sorsjegy ára az első októberi sorshuzásra 1 ft., 12 sorsjegyé 10 ft. Játéktervek és sorshuzási lajstromok bérmentve s ingyért szolgáltatnak ki. Legkisebb mérvény megrendelések a pénzüszeg beklüde mellett pontosan teljesítettek. — Ebbeli levelezéseket elfogad **SCHRIMPF JÁNOS** bankár mainai Frankfurtban. 769 (2-5)

Csak 1 forint

GRIMAULT és TARSÁ

gyógyszerészek

növény-matico-injectiója
s matico-tokocskái

Párisban, 7, rue de la Feuillade.

Ezen legújabb gyógyító szer, mely a gonorrhoeák gyors és sikeres gyógyítására, anélkül, hogy stricturákat, vagy a belső részekben gyuladásokat okozna, a matico-perui fásleveléből van készíve. Dr. Ricord s a párisi orvosok legnagyobb része, mióta ezen gyógyító-szer feltalálástott, minden egyéb ilyenü szeret mellőzött. A belvétel a betegség közvetlen kezdővél alkalmazatik, a tokocskák minden rögzött s elvált esetekben, melyek a copahi s kubebamag s más egyéb érces alapokra készített belvételre távozni nem akartak, vértetnek használatba. — Raktárak: Németország nevezeteb városai minden gyógyszerészárban.

Magyarországra nézve a főraktár létezik Pesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél a király-utczában 7-ik sz. a. 656 (9-24)

Kiseb s nagyobb birtokok,

házak, üzletek, gyárak és bányák,

el- és bérbeadás, vagy becsérelés végett előjegyezve vannak az országosan engedélyezett ügynökségi irodában,

Pest, városház-utca 1. sz. a. 773 (2-3)

A PATKÁNYOK ÉS EGEREK

birtos és gyors kiirtása

egy csész. kir. kizár. szabadalm. irtószer által. — Gyertya-alakban 1 darab ára 50 kr.

Valódi minőségben kapható

PESTEN: Török József gyógyszerész urnál, a király-utczában 7-ik szám alatt, — **Poszonyban:** Scherz F., — **Keszthelyen:** Wüsch F. 702 (8-11)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztav. — Nyomatja Landerer és Heckenast, egyetem-utca 4. szám alatt Pesten, 1864.

Wigand György könyvárusnál Lipcsében jelent meg, s Magyarhonban minden hiteles könyvárusnál kapható:

JÉZUS ÉLETE.

Irta

Benan Ernő.

Kis 8-rét. (399 lap.)

Borítékba fűzve ára 1 forint 50 krajczár ausztr. érték.

A dors-máj-olaj használata fölösleges!

GRIMAULT és TARSÁ

gyógyszerészek

jódtartalmu retek-szörpje

Párisban, 7, rue de la Feuillade.

A párisi kórházak leghirnevű orvosi bizonyítványai által az e szörp fölötti vélemények több egyetem által igazolottnak s megpróbatottnak; e szörp, a dors-májolaj helyett — melyet jóval felülmul — a legnagyobb eredménnyel használtatik. Meggyógyítja a bőrbetegségeket, skrofulákat, vér-vizibetegségeket, sápadtságot s a bőr bégádságát, az ótvágy-bányt, s erősbíti vértisztítás által a szerveket. Egy szóval: e szörp a leghathatós vértisztító szer. A beleket s gyomrot — mint ez közönségesen a hamuszir s vas-iblagnál történni szokott — soha meg nem rohanja; kis gyermekeknek is, kik mirigy-bántalmakban szenvednek, a legkiválóbb eredménnyel használható. Dr. Cazenave, a „S. Louis” kórház orvosa Párisban, e szörpöt különösen bőrbetegségeknél ajánlja. — Raktárak: Németország nevezeteb városai minden gyógyszerészárban.

Magyarországra nézve a főraktár létezik Pesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél a király-utczában 7-ik sz. alatt. 654 (9-24)

Fontos földbirtokosokra nézve!

Mindenemü gabona, bor, dohány és egyéb termények bevásárlását s eladását közzvetíti

az orsz. enged. ügynökségi iroda,
Pest, városház-utca 1. sz. a.

Eladási mustrák elvátatnak. 771 (2-9)

POPP J. G., gyakorlati fogorvos,

cs. k. osztr. szab. és első amerikai s angol kiz. szabad.

ANATHERIN-SZÁJVIZE

Bécsben, ezélt Tuchauben 557. sz.,

most: Stadt, Bognergasse 2-dik szám alatt,

a takarékpénztár átellenében.

Egy üvege ára 1 ft. 40 kr., — göngyölés 20 kr.

Kapható Pest városa minden gyógyszerészárban, valamint minden illatszert-kereskedésben.

Cs. kir. legfelsőbb szab.

fogpasta.

Ára 1 ft. 22 kr.

FOG-ÓLOM.

Az odvas-fogak saját ölmözására. — Ára 2 ft. 10 kr.

Növényi fogpor.

Papirtokban. — Ára 63 krajczár ausztr. érték.

Mint hogy szájjavim évek hosszú során a fogak-s szájrészekre nézve is mint legkittünbőb épségben tartó szernek bizonyult be, s mint tolette-tárgy a magas s legmagas uraságok által egyírdnt használtatik, nevezetesen pedig nagy tekintélyű orvos, egyéniségek részéről számtalan bizonyítványok által — e szernek jelsége igazolotatik, s tekintve, hogy Anatherin-szájjavim az utolsó nagy világkiállításon is kitüntettet, s Angolországban kir. nagybritanniai szabadalommal látatott el, — s a hamisítások ellen védeve lön, s Amerikában is hasonló kitüntetés s rendkívüli kedveltségben részesítettet, s a birodalom több előkelő kirilpi levelezések által megismertettet, — annál fogva annak további dícséretét fölöslegesnek tartom.

Kaphatók **PESTEN: Török J.** gyógyszerész urnál, király-utca 7. sz. — **Unschuld Ede** urnál váci-utczában, — **Scholz** gyógyszerész urnál a „szent háromság”-hoz, — **Leykauf** testvér urnaknál, — **Thalmeyer** és tarsa, — **Luelf M.** és **Oszwald** urnaknál. — **BUDÁN: Bakaes Sándor** udvari gyógyszerész — és **Ráth** gyógyszerész urnaknál. 486 (9-14)

Két kert-telek

a Hermina mezején,

hat és kilencz holdjával, szabad kézből eladandó. — E tárgybani bővebb értesítést ad e lap kiadó hivatala Pesten, egyetem-utca 4 ik szám alatt.

Pest, szeptember 18-án 1864.

Előzetési föltételek 1864-dik évre: **Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt:** Egész évre 10 ft. Fél évre 5 ft. **Csupan Vasárnapi Ujság:** Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — **Csupan Politikai Ujdonságok:** Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyezer hasáboztó peti sor ára, vagy annak helye, egyszeri ígatásnál 10 krra; háromsor- vagy többszöri ígatásnál csak 7 krra számítatik. — Kalföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetések elfogad. Hamburg és Altonában: **Hansenstein és Vogler.** — M. Frankfurtban: **Otto Mollin** és **Jaeger** könyvkereskedés; Bécsben: **Oppelik Alajos,** — és Pesten: a kertes-gazdasági ügynökség is. József, 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden ígatás után 30 ujkr.

A magyar gazdasszonyok egyesülete.

Az 1861-i év mozgalmasabb napjainak egyik legszebb emléke a magyar gazdasszonyok egyesülete, mely eleinte határozottan kifejezett czél nélkül ingadozott, néhány év alatt oly szilárdul megalakult testületté nőtt ki magát, hogy most már a közfigyelmet és tiszteletet méltán veszi igénybe.

Magas hivatásukat felfogó magyar nők alakultak egy nagy társulattá, melynek feladata: anyagi és erkölcsi eszközökkel és szép példájokkal honleányi, női és háziasszonyi tekintetben hatni, buzdítani és gyámolítani mindazon körökben, melyek a férfi működés és a közintézkedés határán kívül esnek. E végből a gazdasszonyi ipar emelésére időszakonként kiállításokat rendez; szegény árva leányokat gyámolít és neveltet s most a cselédképző intézetekre is kiterjeszti figyelmét, s a mi egyik legnemesebb hivatása, a rendelkezésére álló összegekkel, melyek évről évre tetemesebbek, a szerencsétleneket, ügyefogyottakat és elhagyottakat segítézi.

Mióta ez egyesület 1862-ben hatósági jóváhagyást nyert, azóta meg erősített alapszabályokkal és meghatározott szervezettel is bír, s az évi közgyűlésen kívül az ország fővárosában rendes havi üléseket tart. Vannak alapító, igazgató és rendes tagjai. Mindjárt az első közgyűlés pártfogóul választá gróf Zichy Pál Ferencznt, ki most is az intézet élén áll. Az egyesület elnöke, ki egyszersmind annak éltető lelke s ügyvezetője, **Damjanich Jánosné**, ki mellé évenként két alelnök, egy pénztárnok s jegyző, s husz választmányi tag választatik.

Az egyesület időnkinti működéséről szakadatlanul tudósítják a közönsé-

DAMJANICH JÁNOSNÉ.

inség áldozatait gyámolítja s megmenté: de mi ez okmányban egyuttal a gazdasszonyi egyesület tevékenységének látjuk legtiszteltetreméltóbb adatait s felhasználjuk az alkalmat, hogy az egyesület iránti tiszteletünket s elismerésünket nyíltan kifejezzük. A társulat összes tagjai iránti hódolatunkat legillőbben veljük bemutatni az által, hogy nagy hangzást szavakotl ment, egyszerű, de annál tisztább és komoly elismerésünket az egyesület legnagyobb érdemékel bíró, buzgó elnöke **Damjanich Jánosné** arczképével díszítjük. Leghőbb ohajtásunk, hogy ezen nemes törekvésű társulat áldásos működésének még soká lehessünk hirdetői!

Ama „Nyílt köszönet” pedig, melyet a magyar gazdasszonyok egyesülete e napokban a magyar közönséghez intézett, s mely nézetünk szerint legszebben jellemzi magának az egyesületnek emberbaráti nemes tevékenységét, következőleg hangzik:

„A végzetesű országos csapás, mely a mult év szomorú emlékeztető aszálya által hazánkban különben legdusabb részre nehezedett, s véginséggel fenyegette fajunk magvát, hála — az emberek és népek sorsát intéző gondviselésnek, — elvonult vidékeinkről, elvonult úgy, hogy bár fájó nyomai alatt még sokáig nyöghetünk, s bár sokáig kell a magyar gazdnak turni a föld hantjait, hogy pótolva lássa azt, mit egy év lefolyása alatt az idő mirigye elpusztított, — de vesztéséről, melyet természeté helyrehozhatlanak mutatna, és sebekről, melyeket az idő begyógyíthatlanoknak bizonyítna, nem panaszkodhatunk.

Nagy megkísértést küldte reánk az ég, nehéz és szomorú próbák alá fogta családületünk minden rétegét, hogy bizonyítva legyen, miként ha a társadalmi élet egyes kérdései felett, vagy az érdekek elütő értelmezése körül szétválunk isvéleményben, tettben, — de ott, ho